Trojzemí jako společný prostor pro investice, výzkum a vzdělávání. Kraj představil své priority v Drážďanech

04. 11. 2026 13:48

Propojit firmy a univerzity, zlepšit přeshraniční dopravu a připravit společné investice pro nové období evropského financování. S těmito prioritami vystoupili hejtman Martin Půta a jeho statutární náměstek Edvard Kožušník na čtvrtém česko-německém regionálním fóru, které se konalo 3. a 4. listopadu v Drážďanech. Představili směřování Trojzemí – spolupráce Libereckého kraje, Saska a Dolního Slezska, která má přinést nové příležitosti obyvatelům na všech stranách hranice.

„V Trojzemí chceme vytvořit jedno funkční hospodářské území uprostřed Evropy se společnou průmyslovou historií, univerzitami, výzkumnými centry, firmami a spoluprací samospráv. Založením společného přeshraničního subjektu chceme tento potenciál propojit,“ uvedl hejtman Martin Půta, který na fóru vystoupil v panelové diskusi.

Jedním z témat fóra byla budoucnost evropského financování v letech 2028–2034. Pro kraj představuje příležitost připravovat se sousedy větší investice, které přesahují možnosti jednotlivých regionů. Vedle programu Interreg chce hledat uplatnění společných záměrů také v evropských nástrojích pro výzkum, konkurenceschopnost, dopravu a energetiku. Jejich

konečná pravidla i objem prostředků zůstávají předmětem vyjednávání.

> *„Nový evropský rozpočet nesmí znamenat jen přerozdělování peněz mezi členské státy. Musí umožnit společné investice regionů do inovací, bezpečnosti a odolnosti. Právě přeshraniční území mohou ukázat, jak taková spolupráce funguje v praxi,“* zdůraznil náměstek Kožušník.

Na nutnost změnit přístup k evropskému financování upozornila na drážďanském fóru také náměstkyně ministra pro místní rozvoj Olga Nebeská. „*Evropské fondy do budoucna nebudou nárokem. Musí přinášet přidanou hodnotu,*“ uvedla.

Kraj pro Trojzemí vymezil čtyři propojené oblasti: technologie a inovace, bezpečnost a odolnost území, dopravní spojení a rozvoj talentů. V průmyslu a výzkumu vidí příležitost ke společným výzkumným projektům a přenosu jejich výsledků do firem. Spolupráce má využít rozdílné silné stránky jednotlivých regionů a pomoci jim přizpůsobit se proměnám průmyslu.

> *„Sasko investuje do polovodičů a kosmických technologií. Liberecký kraj má silné zázemí v nanotechnologiích, optice a moderních materiálech. Naším cílem je tyto kapacity propojit a společně připravit projekty, které obstojí v evropské konkurenci,“* vysvětlil Kožušník.

V oblasti bezpečnosti a odolnosti patří mezi priority energetická a vodní bezpečnost, ochrana kritické infrastruktury a spolupráce záchranných složek. Společný postup má pomoci také při přípravě na hospodářské změny spojené s ukončením těžby v oblasti Turówa. Současná těžební koncese umožňuje provoz dolu do roku 2044.

Dopravní spolupráce se má zaměřit na železniční spojení Liberce s Drážďany a na propojení Liberce, Žitavy, Görlitz a Zgorzelce s návazností na evropské koridory a baltské přístavy. Cílem je usnadnit každodenní cestování za prací a studiem i pohyb zboží. Konkrétní záměry však musí nejprve projít prověřením a projektovou přípravou.

Další příležitost představuje užší spolupráce univerzit. Kožušník otevřel debatu o společném univerzitním prostoru Trojzemí, který by propojil studium v Liberci, Sasku a Dolním Slezsku s výzkumem a praxí ve firmách. Základem mají být stávající školy, společné studijní programy a možnosti absolvovat část studia či odborné praxe za hranicemi. Důležitou roli by v této

spolupráci měla Technická univerzita v Liberci.

Na konferenci o budoucnosti Libereckého kraje, která drážďanskému fóru předcházela, představil Kožušník investiční ambici pro období 2028–2034: vytvořit podmínky pro příchod dodatečných evropských, státních a soukromých investic v objemu dvou miliard eur, přibližně 50 miliard korun. Až polovinu by chtěl směřovat do vzdělávání, výzkumu a inovací. Nejde o schválený rozpočet ani přislíbené peníze, ale o cíl, pro který je nutné připravit konkrétní projekty a získat investory i veřejnou podporu.

Dalším krokem má být sestavení společného přehledu investičních záměrů Trojzemí. Do jejich přípravy chce kraj zapojit města a obce, univerzity, firmy i přeshraniční instituce, zejména Euroregion Nisa a ESÚS NOVUM. Několik společných strategických projektů má následně sloužit jako podklad pro jednání s národními vládami a evropskými institucemi.

„Po třiceti pěti letech přeshraniční spolupráce v rámci Euroregionu Nisa máme dostatek zkušeností a vzájemné důvěry. Teď potřebujeme udělat další krok. Od jednotlivých projektů ke společným strategickým investicím, které přinesou pracovní místa, nové technologie a lepší život lidem na všech stranách hranice,“ uzavřel hejtman Půta.